

PRODUKCIJA

Glasilo „PRODUKCIJE“, osrednje zadruga za nakup, proizvodnjo in prodajo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Izhaja poljubno 4-krat na leto.

V Ljubljani, 28. marca 1926

Naročnina celoletno 6 Din

Produkcija

osrednja zadruga za proizvodnjo, nakup in prodajo, r. z. z o. z. v Ljubljani

vabi na

redni občni zbor

ki se vrši 12. aprila ob 6. uri zvečer v Zadrugnem domu v Ljubljani VII.

Dnevni red:

1. Poročilo računov za l. 1925.
2. Predložitev bilance.
3. Poročilo nadzorstva in podelitev odveze načelstvu.
4. Revizijsko poročilo.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Bodoče delovanje.
8. Raznoterosti.

Načelstvo:

Nadzorstvo:

A. Kristan m. p. K. Tekavc m. p.

V prvi številki „Produkcije“ je izšel dne 8. februarja 1924 proglas na delavstvo po Sloveniji, ki je poročal, da se je ustanovila „Produkcija“ osrednja zadruga za nakup, proizvodnjo in prodajo r. z. z o. z. v Ljubljani. Ta proglas je našel velik odmev med vsemi sloji-konzumentmi. Večina je s simpatijami pozdravljala to ustanovitev. Manjšina — nekaj večnih nezadovoljencev — je pa godrnjala: čemu nam tega treba. Vsak razsoden in razumen človek je pa kmalu uvidel, kako velikega gospodarskega pomena je taka osamosvojitve ne samo za delavstvo, temveč v splošnem za vse konzumente. Takšna institucija ni samo za to tukaj, da neposredno oddaja po nizkih cenah svoje proizvode ali nakupljeno blago, temveč ona tudi posredno vpliva na vse tržne cene. Vsled delovanja „Produkcije“ bodo tudi vsi ostali proizvajalci in trgovci prisiljeni cene regulirati na najnižjo stopnjo, in s tem bo „Produkcija“ delala ne samo v korist svojih odjemalcev, temveč tudi v splošno korist. Tedaj kdor dela z nami, ta dela za splošno blaginjo.

Bodo pa tudi delovali proti nam. Ali kaj to proti združeni moči konzumentske volje?! Skupni gospodarski življenski interesi nas morajo družiti v našem boju za obstanek, kajti le v skupnosti je moč, poedinec ne doseže veliko, skupnost pa lahko vse.

Gospodarske neprilike nas tlačijo k tlom, skrbi za obstanek nam izmoggavajo vso življensko silo, tako da ne moremo izvrševati tiste naloge, ki nam jo je življenje prisodilo. Pod pritiskom slabih gnotnih razmer trpi poedinec in z njim vsa družina. Prav ničesar nimamo od življenja, ker je boj za kruh večji, kakor pa zmorejo naše moči. Vsak dan nam pa obetajo še slabše čase.

Da si konzumenti iz teh neznočnih razmer pomagajo, so segli povsod po samopomoči, ki je omogočena v skupnem združevanju — v zadrugah. Pri vseh zadrugah, kjer dobro gospodarijo, so vidni lepi uspehi. In taka zadruga, ki nam

mora biti vsem v pomoč, je pač „Produkcija“.

V teku teh prvih dveh let je „Produkcija“ izvršila potrebno organizacijo članstva in pripravljala teren za svoj širši razvoj. V zadnjem času je pričela proizvodnjo čistilo za čevlje, mast, plavilo in drugo.

Vsled sedanjih težkih časov, velikih finančnih težkoč in trgovskih polomov je bilo neobhodno potrebno, da se naš namen dodobra preudari in razmotriva vse težkoče, kajti vsaka prenapljena odredba bi znala več škodovati, kakor koristiti. Vse se je pretehtalo, dobre in slabe strani. Pred odločitvijo se je zaslusalo vse naše strokovnjake, da li naj se prične, ali naj se čaka na ugodnejše čase. Po predhodnem študiju vseh sedanjih trgovskih in gospodarskih prilik in po razmotrivanju s člani načelstva, je bilo soglasno mnenje, da naj se z akcijo prične. Pričetek je do potankosti proučen in se dela z vso previdnostjo, ki je za tako podjetje potrebno. Za bodoče delo tega velikega podjetja je dobiti trden temelj.

Produkciji se mora posrečiti, da se organizirani konzumentje v izdelovanju in nakupu življenskih potrebščin popolnoma osamosvojimo. Produkciji mora biti dana možnost, da vzame stopnjevanje v svoj delokrog vse industrijske panoge. **Treba je le, da vsi zastavimo svoje sile in zmožnosti.** S složnim skupnim delom bomo premagali vse ovire.

Začeli smo in začetek je tu. Na Tržaški cesti v zadrugnih hišah „Stan in Doma“ smo uredili vzorne trgovske prostore. V teh prostorih bomo imeli vedno tovarniške zaloge manufakture, konfekcije, galanterije, perila, klobukov, čevljev in sploh vse oblačilne potrebščine, dalje veliko zalogo najmodernejšega pohištva, spalnice, jedilnice, kuhinjske opreme, žarnice, zagrinjala, preproge, upognjeno pohištvo, pletene garniture, dalje kuhinjske potrebščine, porcelan, pločevinasto posodo, specerijo, mlekarino, itd. itd. Priključili smo veliko razpošiljalnico premoga in drv. V gradnji je najmodernejša kavožgalnica z velikimi skladišči prvovrstne kave, žitne in sladne kave. Imeli bomo lastne mline za mletje vseh dišav.

Vse blago bomo imeli neposredno od producentov in tovarov. Blago je prvovrstne kvalitete in je v zalogi od navadne do najfinejše vrste. Izbira je tako velika, da bomo zadovoljili tudi največjega razvajenca. Blago bomo seveda oddajali po konkurenčnih cenah.

Prvi pogoj našega podjetja pa mora biti solidnost. Držati se moramo principa: **dobro blago za nizko ceno.** Da se prepereči vsaka zloraba po konkurentih, je treba vse naše blago in proizvode zaznamovati in znamenje varstveno zaščititi. Vsak proizvod mora nositi naš znak, tako da bo s tem znakom dokumentirana dobra kvaliteta.

Čistilo in mast za čevlje in plavilo nosijo ime „Produkcija“. Ker je kot znamka to ime malce predolgo, se je sklenilo, da se skrajša in

da nosijo vsi naši izdelki kratico „Proja“. Na primer: **Proja = žitna kava, Proja = sladna kava, Proja = krema, Proja = plavilo, Proja milo, Proja sveče, Proja rum, Cimet znamke Proja, Popper znamke Proja, dalje, Proja srajce, Proja čevlji, klobuk znamke Proja itd.** Tudi vsa pohištvena uprava bo imela užgan znak „Proja“. Vse kar pride iz naših rok bo nosilo naš znak „Proja“. S tem gre po svetu dober sloves o naši robi in se tako dela brezplačna reklama. Vsak mora biti prepričan, da je „Proja“ izdelek prvovrsten. Kdor bo kaj potreboval se mora spomniti, da so „Proja“ izdelki najboljši in da je v njegovem interesu, če kupi „Proja“ ovratnik ali kaj drugega. Ime „Proja“ mora zveneti vsakemu konzumentu že v ušesih. Varstvena znamka „Proja“ mora biti tako razširjena in toliko poznana, da bodo „Proja“ sploh isto kot „naše“. Vsak otrok mora vedeti, da je „Proja“ čokolada in „Proja“ bonboni najboljši.

Seveda bo treba predvsem organizirati oddajo blaga. Treba bo delati na to, da pridemo z našim blagom med najširše sloje. V ta namen mora biti vsak član Produkcije njeni zastopnik in agitator. V vseh večjih obratih, v vseh uradih in večjih pisarnah moramo imeti svojega zastopnika, ki bo nabiral naročila. Posebno organizacijo je treba izvesti pri javnih nameščencih in monopolnih delavcih. Priti moramo v stik z

vsemi. Naši zastopniki in zaupniki morajo z vzorci in ceniki obiskati vse znance in tovariše ter prevzemati naročila. Kar ne bo mogel napraviti z vzorci, mora pa povabiti interesenta v trgovino, da si tamkaj ogleda blago.

Posebno člani naj se lotijo tega posla. Namesto, da bi plačevali drage potnike, opravimo vse te posle sami. Za trud bo seveda plačati primerno provizijo, kajti brez nič ni nič.

Take zastopnike in zaupnike moramo imeti po vsej Sloveniji. Naša Produkcija mora biti **razpošiljalnica** blaga za vse sloje **po celi Sloveniji.** Naše zveze morajo iti v zadnji kotiček Slovenije.

Zanesljivim odjemalcem bi se napravili ugodni plačilni pogoji na obroke.

Organizaciji zastopnikov bo posvetiti posebno skrb, da bo dobro in brezhibno funkcionirala.

Na ta način bomo dosegli veliko oddajo blaga in se bo naš obrat hitro razširil. Vsled velikega in hitrega konzumiranja bomo imeli vedno sveže in novo blago ter bodo vsled hitrega obrata cene vedno nizke in konkurenčne.

Vedno in povsod je pa treba poudariti, da je uspeh odvisen od sloge in skupnega dela. Vsi moramo pomagati tako, da bo imela Produkcija lepe uspehe, naši deleži pa visoke obresti.

Stan in Dom

občekoristna stavbna in kreditna registrovana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani.

Vabilo
na

II. REDNI OBČNI ZBOR

ki se vrši 8. aprila 1926 ob 8. uri zvečer v salonu pri **Levu** na Gospodarski cesti.

Dnevni red:

1. Poročilo o dosedanjem delovanju.
2. Pregled računov in bilance za l. 1924/25.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrditev pregledane bilance za l. 1924/1925.
5. Odobritev dosedanjega dela.
6. Revizijsko poročilo.
7. Potrditev proračuna upravnih stroškov za l. 1926.
8. Volitev članov načelstva in nadzorstva.
9. Razgovor in določitev bodočega dela.
10. Nakup novih stavbišč.
11. Predlogi in nasveti.
12. Slučajnosti.

Načelstvo:

E. Podkrajšek l. r. tajnik. A. Kristan l. r. predsednik.

Poročilo načelstva.

V zmislu § 8 zadrugnih pravil preneha prvo opravilno leto 31. decembra 1925, in je tedaj bilanca napravljena za zadnje tri mesece 1924 ter za leto 1925.

Do konca l. 1925 je pristopilo 328 članov, ki so podpisali 494 deležev.

Iz blagajniškega poročila je razvidno, da smo v tem času porabili na upravnih stroških 9720 Din 77 para. V tej svoti so zapopadeni celotni ustanovni stroški, nabava 500 deležnih knjižic, tiskanje zadrugnih obvestil, tisk zadrugnih propagandnih knjižic, dalje nabava vseh potrebnih tiskovin, štampilj, klišejev, nakup vseh knjig za knjigovodstvo, stroški za registracijo, stroški za anonce, kolekotine upravnih vlog, poštnine (znamke, dopisnice), pisarniški posli, ustanovni stroški za Zvezo stavbnih zadrug in drugi manjši stroški. Te upravne stroške smo krili z dohodki na vpisninah, na prodanih brošurah, z dohodki provizije za zavarovalne posle in drugimi raznimi dohodki.

Iz povedanega sledi, da smo skrajno varčevali. Načelstvo je vršilo vse posle in vse delo brezplačno med temi celotno obsežno knjigovodstvo. Komisijske stroške in stroške za razna pota, za razne intervencije, za zamudo časa ni nikdar noben član načelstva zaračunal. Plačevalo se je edinole za strojepisje, konceptni, pisarniški, strojni in kopirni papir, dalje za kemične in druge manjše potrebščine pavšalno mesečno svoto 500 Din.

Vse delo so člani načelstva vršili le iz ljubezni do stvari.

Va druga sredstva so se porabila za stavbe in posojila.

Poleg I. rednega občnega zbora, ki se je vršil 8. marca 1925, sta se vršila dne 22. junija in 24. septembra 1925 dva izredna občna zbora. Vsi trije zbori so bili dobro obiskani, kar znači, da se člani vrlo dobro zanimajo za združno stavbno gibanje.

Načelstvo je imelo v poslovni dobi do danes 21 sej.

Eksekutivni odbor je imel med tem časom 5 sej.

Med letom se je vršilo več posvetovanj, predavanj in sestankov, ki so bili vsi dobro obiskani.

Uradne ure so se vršile vsak torek in petek od 17. ure dalje v prostorih Zadrugne banke. Tamkaj so se dajala članom in interesentom vsa potrebna pojasnila in nasvete. Tamkaj so člani dobivali vse tehnične, pravne ter druge praktične nasvete. Članom so se sestavljale in pisale vsakovrstne prošnje, vloge na oblastva, sestavljale so se kupne pogodbe, zadolžnice, predlogi na sodišča, na stanovanjske urade itd. itd. S tem se je prihranilo članom precej denarja. Odvetniku in notarju se je izročilo le tiste posle, ki spadajo v njihju izključen delokrog. Na tak način so člani, ki zidajo plačali namesto 2000 do 3000 Din samo od 100 do 250 Din notarskih oz. odvetniških stroškov. Vse ostalo delo se je napravilo brezplačno.

Zadruga je napravila mnogo vlog, spomenic in peticij na razna oblastva za kredite, taksne ugodnosti, za eksproprijiranje veleposestniškega sveta, za brezplačen les iz državnih gozdov itd.

Poleg tega se je osebno interveniralo pri vseh uradih, kjer je bilo to v interesu Stan in Doma potrebno.

Med letom so se izdala kratka poročila v listu „Produkcija“ št. 1, 2 in 3 z dne 1. marca, 18. junija in 14. septembra 1925. V Zadrugni knjižnici so izšli trije zvezki in sicer št. 6, 10 in 12, ki se tičejo Stan in Doma. Vsem novim in tudi starim članom se priporoča, da vse to pazljivo preberejo, ker bodo našli tamkaj precej potrebnih pojasnil in praktičnih nasvetov. Te publikacije dobe člani brezplačno, v kolikor so iste še na razpolago. Priporočamo članom, da poročila in publikacije, ki se tičejo Stan in Domarjev pazno prečitajo in tiskovine shranijo, kajti iz vprašanj, ki jih stavijo nekateri člani, se razvidi, da o stvari niso informirani in da tedaj ne bero tisto, kar se za nje tiska in izdaja.

1. Naš program.

Stan in Dom hodi doslej točno po načrtanem programu v štiri dele.

I. del programa se je glasil: pričeti z gradnjo moderne vrtno kolonije, tamkaj sezidati 32 stanovanj;

II. del programa se glasi: dokončati to kolonijo in dozidati še 28 stanovanj;

III. del programa stremi za tem, da se sezidajo še štiri kolonije: ena v Šiški, druga na Dunajski cesti in tretja v Vodmatu;

IV. del programa pa ima namen sezidati v sredini Ljubljane večji hišni blok s ca. 100 stanovanj po Dunajskem vzorcu.

V. del: pomagati zidati hišice širom Slovenije, kjer se najde teren za to.

Nadaljno delovanje Stan in Doma bo odvisno od takratnih razmer.

Prvi del programa je dovršen. Treba je samo še dograditi ceste in kanalizacijo, kar bo pa v najkrajšem času gotovo. Drugi del programa je v delu. Začetkom prihodnjega meseca se bo pričela graditi ob Glinški ulici še ena zadrugna hiša z 12 malimi stanovanji in v koloniji 8 dvodružinskih hiš. Stroški celotne kolonije bodo tedaj znašali okroglo 5 milijonov 500.000 Din.

Tabelaričen pregled I. in II. dela programa je sledeč:

Poleg tega se je v zmislu točke V. programa na Viču dogradilo 5 hiš

z 7 stanovanji. Letos se bo v območju Viča gradilo še 8—10 hišic. V to svrhu se bo razparceliral tudi eksproprijirani svet na viškem polju.

Na Dobrovi se bo zgradila kolonija 10—12 hišic, ako se bodo upoštevali naši nasveti in naša navodila.

Raztegnili bomo svoje delovanje na Tržič, Novomesto, Jesenice, Šoštanj, Celje, ali konkretnega programa za delo v teh krajih še ne moremo sporočiti.

Kraj gradnje	Pričetek gradnje	Združne ali lastne hiše	Koliko stanovanj	Povprečna vrednost hiš z zemljiščem Din
Vrtna kolonija na Tržaški cesti	1925	2 združni	9 stanovanj 6 lokalov	1,400.000
	1925	9 lastnih	9 stanovanj	1,080.000
	1925	7 lastnih	14 stanovanj	1,120.000
	1926	8 lastnih	16 stanovanj	1,280.000
	1926	1 združna	12 stanovanj	620.000
			27 hiš je	50 stanovanj 6 trg. lokalov

Na III. delu programa se tudi že dela in šlo bi se takoj k nakupu primerne svete na Dunajski cesti in v Šiški. V to svrhu smo povabili interesente na sestanek k Levu. Rezultat do danes neugoden, dasi je bil ta shod zelo obiskan.

Tiste člane, ki nimajo zadosti denarnih sredstev na razpolago in ki bi z lastnim delom pripomogli do lastnega doma, ponovno opozarjamo na „Produkcijo“ št. 2 z dne 18. junija 1925 (Zasilni domovi). Stan in Dom hoče vsakomur pomagati do lastnega doma. Nihče ne sme reči, da se mu ni nudila prilika, da si postavi lasten dom. Tisti, ki je pridnih rok in varčen, bo kmalu pod lastno streho. Tisti, ki pa samo godrnja na račun drugih, bo pa tudi še naprej zabavljaj.

Izvršitev IV. dela programa je odvisna seve le od članov. Hišni blok v Ljubljani je namenjen za člane, ki se ne morejo odločiti za bivanje po kolonijah in ki morajo stanovati v sredini mesta. Z zidavo take velike stanovanjske hiše se lahko takoj prične, kakor hitro izpolnijo vsi člani svojo dolžnost. Način te zidave je opisan na strani 7 v zadrugni knjižici št. XII.

Kakor sledi iz tega programa, bo prišel vsak član na svoj račun, če se bodo člani zavedli svojih dolžnosti napram svoji zadrugi.

Izvedljivo je vse, samo hoteti je treba. S trdo voljo, z vstrajnostjo in neumornim delom se premagajo vse ovire. Nikdar ne odnehati sredi pota. Slej ali prej moramo doseči načrtani cilj.

V Ljubljani smo dosegli lepe uspehe. Gerentski svet je sklenil, da prevzame mestna občina jamstvo za 4,210.000 Din posojila. Te sklepe je potrdil veliki župan gosp. dr. Baltič sporazumno z delegacijo ministrstva financ.

Gerentski svet je določil, da se na koloniji ob Tržaški cesti zgrade ceste in kanalizacija. Tudi v vseh drugih ozirih nam gre gerentski svet v svoji širokogrudnosti zelo na roko in je predsednik gerentskega sveta gosp. dr. Puc v polni meri izpolnil svojo obljubo, ki jo je dal na I. občnem zboru 8. marca 1925, za kar bo tako njemu kot celemu gerentskemu svetu „Stan in Dom“ vedno hvaležen.

Kar je storil gerentski svet za ljubljanske člane, to je storil Viško-Glinški občinski odbor za viške člane. Viška občina je prevzela garancijo za 500.000 Din posojila.

Tudi Dobrovska občina je obljubila vso pomoč zadrugi. Za dobrovske člane je obljubil gospod knezoškof ljubljanski, da bo odstopil za nizko ceno potrebna stavbišča.

Prav ničesar pa nismo dosegli v Beogradu in to navzlic številnim prošnjam.

2. Nekaj pojasnil.

Več članov je odkritosrčno povedalo, da jim ni všeč višina najem-

nine za združna stanovanja, češ, da so sedanja združna stanovanja samo za premožnejše člane, da zidamo vile z vsem komfortom, ki so za reveže predrage, da imajo hišice previsoke strehe in drugo. Ker se ta vprašanja množe podajamo kratka pojasnila.

1. Najemnine združnih stanovanj so pojasnjene v zadrugni knjižici št. XII., stran 6 in 7, kar naj vsak prečita. Povdarjamo pa še enkrat, da so stanovanja v združnih

vijo, ker dolg je hitro napravljen, toda plačati ga je težje. Vedno smo povdarjali, da naj vsak zida v okvirju svojih finančnih zmoglosti.

Razni združniki se navzlic našemu prigovarjanju niso omejili na najmanjše prostore. Imel je vsak svoje vzroke. Eden ima obrt, ki jo hoče v hiši izvrševati in rabi za to povečano klet, drugi ima sorodnike, katerim hoče oskrbeti stanovanje v lastni hiši, tretji namerava eno stanovanje ali sobo oddati v najem, da bo s tem čimpreje plačal dolg itd.

Vsak član je delal tedaj in odločeval po svojem lastnem preudarku, kakor je najboljšo vedel in kakor so mu to njegove razmere dopuščale.

Edina zahteva, ki jo je stavilo načelstvo Stan in Dom je bila ta, da se zida v enotnem stilu in ne eden z visoko, drugi pa z nizko streho. Zunanost hiše je treba prilagoditi ostali okolici.

Kakšne bodo hišice na eventualni koloniji v Šiški ali na Dunajski cesti, bodo o tem svobodno odločili z večino glasov tisti združniki, ki bodo na teh kolonijah zidali.

Iz povedanega sledi, da člani samostojno odločujejo z večino glasov, kako naj se zida, kdo naj zida, kako velike naj bodo hiše in kakšno obliko naj imajo.

3. Zaključek.

Iz prej povedanega sledi, da smo na pravi poti. Uspeh je viden.

Članom, ki imajo zmisel za skupnost pripravljamo, da se za stvar z vsmo zanimajo in da zasledujejo delovanje Stan in Doma ter morebitne želje sporoče načelstvu. Vsak pa naj deluje za tem, da se članstvo podesetori, potem bomo imeli tako moč in take uspehe, da bomo lahko zadovoljili vse člane.

Kdor zbira člane naj zbiralno polo pošlje načelstvu. Opozarjamo, da ima vsak član, ki pridobiva nove člane pri dodeljevanju stanovanj velike predprave. Komur je na tem ležeče, da bo dobil stanovanje, ta naj pridno pridobiva med znanci nove člane, kajti tisti, ki podpirajo zadrugo, smejo upravičeno zahtevati izdatne zadrugne pomoči.

Kdor rabi pojasnila, nasvete, ali ima kake želje, ta naj se oglasi v torek ali petek od 17. ure dalje z Zadrugni banki oziroma v pisarni gradbenega vodje arh. Zupana, Gradišče št. 13 v Ljubljani.

Blagajniški račun za l. 1925:

D o h o d k i:	Din	p	I z d a t k i:	Din	p
Vpisnine	4.450	—	Izplačani deleži	2.010	—
Vplačani deleži	94.015	—	Vložili vloge	2.554.812	44
Dvigi	2,681.357	69	Izplačane hranilne vloge	2.000	—
Hranilne vloge	9.450	—	Dvigi združnikov	25.840	—
Vloge združnikov za stavbe	657.565	—	Investicije (stavbe, posojila)	2.500.145	—
Investicije (stavbe, posojila)	20.000	—	Posojila Vičanom	122.000	—
Posojilo Mestne hranilnice	1,779.680	—	Upravni stroški	9.720	77
Za prodane brošure	984	—	Razni izdatki	500	—
Razni dohodki	2.616	—	Obresti	52.591	62
Najemnini za dvojne stanovanj	17.000	—			
Obresti	2.502	14			
	5,269.619	83		5,269.619	83

Bilanca za leto 1925:

Aktiva	Din	p	Pasiva	Din	p
Dolžniki	1,029.714	34	Deleži	92.005	—
Nepremičnine hiša B	487.986	47	Hranilne vloge	78.358	62
„ „ A	468.079	80	Zadrugna banka	126.545	25
„ „ zemljišča	98.859	—	Mestna hranilnica	1,779.680	—
			Neplačani računi	7.960	—
			Prebitek	90	74
	2,084.639	61		2,084.639	61

Načelstvo:

A. Kristan, m. p.

Nadzorstvo:

Iv. Hladnik, m. p.